

Atkritumu audita rīks: solis pretī atkritumu daudzuma samazināšanai

Lai veicinātu sabiedrības, jo īpaši bērnu un jauniešu, izpratni par pieaugošā sadzīves atkritumu daudzuma problemātiku, Vidzemes plānošanas reģions īsteno Igaunijas-Latvijas programmas projektu **“WasteArt”** un sadarbībā ar nozares ekspertu, Vides izglītības fonda Ekoskolu programmas vadītāju Danielu Trukšānu, ir izstrādājis **atkritumu audita rīku - palīgu ceļā uz atkritumu daudzuma samazināšanu**. Šis detalizētais metodiskais materiāls **sākotnēji izstrādāts skolām un bērnudārziem**, bet, lai veicinātu paradumu pārņemšanu plašākā sabiedrībā, rīks **pielāgots arī ģimenēm un darbavietām**.

Mūsdienu dzīvesveids un paradumi ir iemesls, kāpēc atkritumu kalns poligonā tikai aug un aug. Pēdējos gados sabiedrības uzmanība īpaši pievērsta atkritumu šķirošanai, tomēr **svarīgi iegaumēt atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju** - pirmkārt, **atteikties** no liekā **un neradīt** atkritumus! Tikai pēc tam domāt, kā samazināt to, no kā nevaram atteikties, iegādāties vairākkārt izmantojamas lietas, nodot šķirojamo pārstrādei un pārējo apglabāšanai poligonā.

Eiropas Savienības **direktīvā** noteikts, ka līdz 2035. gadam visām dalībvalstīm būtiski jāsamazina poligonos apglabāto sadzīves atkritumu daudzums, un šī prasība ietekmēs ikvienu, kas rada atkritumus.

Bet ar ko gan sākt? Kā radīt mazāk atkritumu? Lai varētu lemt par rīcībām un paradumu maiņu, jābūt skaidram priekšstatam par esošo situāciju. Atkritumu audits var būt pirmais solis, lai izvērtētu, cik un kādi atkritumi tiek izmesti tvertnē.

SKOLĀM

Kāpēc skolas atkritumu audits? Bērni ir mūsu nākotne, un viņi ir arī tie, kas var veicināt pārmaiņas savās ģimenēs. Skola ir vieta, kur bērni ne tikai iegūst zināšanas un attīsta prasmes, bet arī apgūst ieradumus, veido savu attieksmi un atbildību pret sevi un savām darbībām. Esam radījuši metodisku materiālu skolām un bērnudārziem, kas detalizēti skaidro, kā izglītības iestādē bērniem skolotāju vadībā veikt atkritumu izvērtēšanas un samazināšanas projektu, un sniedz ieteikumus, kā to sasaistīt ar mācību programmu. 14 skolas Vidzemē jau rīku ir izmēģinājušas.

ĢIMENĒM UN DARBAVIETĀM

Mājās un darbā pavadām lielu daļu sava laika, tāpēc, izvērtējot atkritumu tvertnes, varam gūt priekšstatu par saviem ikdienas paradumiem. Ģimenēm, kam detalizētais materiāls šķiet par sarežģītu, piedāvājam vienkāršotu rīku, kas sadalīts 2 posmos – atkritumu daudzuma novērtēšana un noteiktu kategoriju tuvāka izpēte.

Audita materiālu komplekti skolām, ģimenēm un darbvietām pieejami lejupielādei Vidzemes plānošanas reģiona tīmekļa vietnē www.vidzeme.lv (saite).

Vairāk informācijas: **Maija Rieksta**, projekta "WasteArt" vadītāja Vidzemes plānošanas reģionā, +371 26099521, maija.rieksta@vidzeme.lv

Informāciju sagatavojusi: Māra Sproģe, sabiedrisko attiecību speciāliste Vidzemes plānošanas reģionā, +371 26488091, mara.sproge@vidzeme.lv